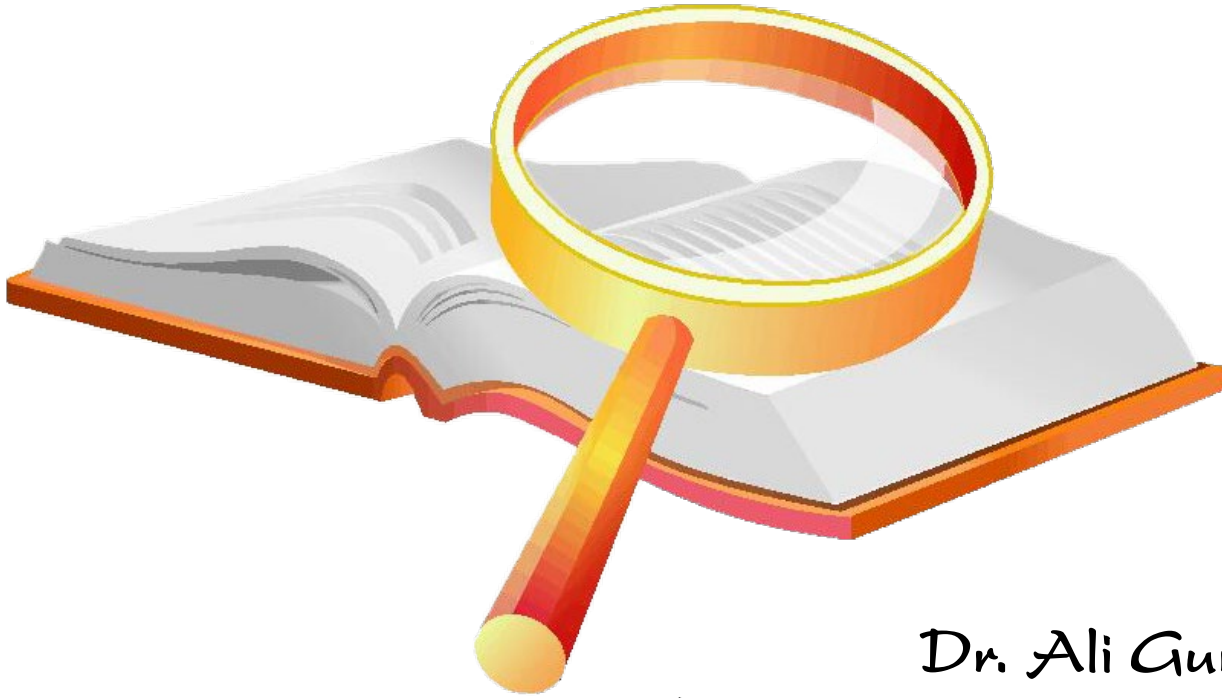

Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Bilim bize gerçeği vadeder, barışı ya da mutluluğu değil..!

Gustave Le Bon

Dr. Ali Gurbetoęlu
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

7. Problemin Belirlenmesi

7.1. Problemin Tespiti

7.2. Problemin Tanımlanması

7.3. Araştırmanın Önemi

7.4. Araştırmanın Amacı

7.5. Varsayımlar (sayıltılar)

7.6. Sınırlılıklar

7.7. Tanımlar

7.8. İlgili Araştırmalar

7.9. Kuramsal/Kavramsal Analiz

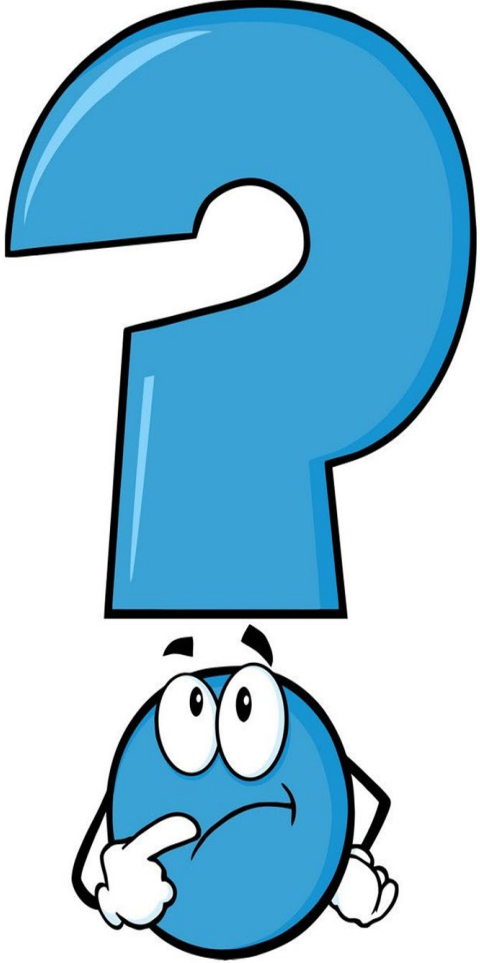
7.1. Problemin Tespiti

- Araştırma problemi bir ihtiyacın yahut merakın giderilmesi amacına bağlı olarak ortaya çıkar.
- Problemin tespiti çabaları, problemin hissedilmesiyle başlar.
- Problemin hissedilmesi:
 - Araştırma süreci, çalışılacak konuya karar verilmesi ile başlar.
 - Problem çözülebilir ve araştırılabilir olmalıdır.
 - Problemle ilgili hipotezler kurulabilmelidir.
- Araştırılabilir iyi bir problem:
 - Akla yatkın, açık, anlaşılır ve anlamlı olmalıdır.
 - Sınanabilir, test edilebilir, ölçülebilir olmalıdır.
 - Çok geniş veya çok dar kapsamlı olmamalıdır.
 - Özgün ve etik kurallara uygun olmalıdır.

[Geri Dön](#)

- Araştırma konusu fayda ve maliyet prensibine de uygun olmalıdır.

- Bilim dünyasına, topluma, çevreye, insanlığa yararı olmayan yahut harcanan maddi-manevi emeğe değmeyecek bir konu seçilmemelidir.
- Çözüm bulunması için üzerinde çalışılan, planlama yapılan soruna ***araştırma problemi*** denir.
- Problem açık ve sade ve anlaşılır şekilde tanımlanmalı, problem cümlesi, çözülecek problemi net bir şekilde ortaya koymalıdır.
- Araştırma soruları araştırma probleminin alt problemlerini oluşturur.
- Alt problemler, problemi çözmek için cevaplandırılması gereken sorulardır.
- Alt problemler; ***“Soru cümlesi”*** ve ***“Denence(Hipotez)”*** olarak iki şekilde ifade edilebilir.

- Araştırma konusu seçilirken;
 - konunun yeni, araştırılabilir ve orijinal olmasına,
 - daha önce yapılmış bir çalışmanın tekrarı olmamasına,
 - güncel bir sorun olmasına,
 - sonuçların geçerli ve genellenebilir olmasına,
 - konuyla ilgili yeterli kaynak ve malzemenin varlığına,
 - araştırmanın neye ve kaç mal olacağına,
 - araştırmacının bilgi düzeyine, yetenek ve karakterine,
 - araştırmanın taşıdığı olası risklere,
 - alabileceği destek ve yardım ihtimaline dikkat etmek gerekir.

- Araştırılacak **konunun** boyutları **sınırlı**, çerçevesi **dar** olmalıdır.
 - Örneğin; Reşat Nuri Güntekin'in romanlarında kadın gibi bir başlık yazarın bütün romanlarını incelemeyi gerektirir.

- Oysa, bunu mesela Çalığışu romanı ile sınırlayan araştırmacı, araştırmasını daraltmış olur.
- Her **araştırmanın bir tezi olmalıdır**.
- **Tez**, araştırılmak üzere belirlenen sorunun çözümü hakkında bir **ön tahmindir**.
- Oluşturulan tez nihai bir görüş olmayıp bir tür **geçici çözüm** niteliğindedir.
- Araştırma derinleştirildikçe edinilen yeni bilgilerin ışığında tezin değiştirilmesi veya araştırmanın sonuçlarına uyacak biçimde geliştirilmesi gerekebilir.

- Araştırmacı konuyu belirledikten sonra yapacağı ilk iş konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmaları belirleyip incelemektir.
- Seçilen konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar varsa onları incelemesi ve kendisinin ***o çalışmalardan farklı olarak ne ortaya koyacağını*** açıkça belirtmesi gerekir.
- Bu ön çalışma araştırmacıyı daha önce yapılmış bir çalışmayı aynen tekrarlamaktan kurtarır.
- Konu ile ilgili taranması gereken çalışmalar şöyle sıralanabilir:
 - Konunun bir yönünü ele alan çalışmalar;
 - aynı konuyu farklı amaçla, farklı açıdan ele alan çalışmalar;
 - konu farklı olmasına rağmen aynı yöntemi kullanan çalışmalar;
 - farklı konuları aynı amaçlarla ele alan çalışmalar;
 - benzer konuları benzer amaçlarla ele alan çalışmalar

7.2. Problemin Tanımlanması

- Problemin belirlenmesi aşamasından sonra sıra problemin tanımlanmasına gelir.
- İyi tanımlanmamış bir problemin tam olarak çözülemeyeceği unutulmamalıdır.
- O nedenle problem **bütün boyutlarıyla açık ve net** bir şekilde ortaya konulmalıdır.
- Bu aşamada araştırılan **problem;** problem alanının bütünlüğü içinde ele alınır.

- Bunun için:
 - Araştırma probleminin içinde yer aldığı **genel problem alanı** tanıtılır.
 - Bu alan içinde yer alan **benzer diğer problemler**, araştırma problemi ile ilişkilendirilir.
 - Problemi etkilediği düşünülen önemli etkenler olan **değişkenler tanımlanır**, aralarındaki ilişkiler belirtilir.
 - Problem alanına ilişkin açıklama, tanımlama ve tartışmalarda **genelden özele doğru** bir seyir takip etmek gerekir.

- Yani **problem** bulunduğu bağlamdan koparılmadan, kendi bağlamı içerisinde **genel hatlarıyla tartışılıp konu esas probleme getirilerek** isimlendirilir.

- Bu bir anlamda problem alanının geniş bir tablo halinde ifade edilerek o tablo üzerinden problemi belirgin hale getirmektir.
- Böylece ***probleme ilişkin tartışmalar genelden özele doğru bir seyir takip ederek problem cümlesiyle sonlandırılmalıdır.***
- Bu hem araştırmanın amacını, önemini ve kullanılacak yöntem ve kaynakları tespit konusunda araştırmacının işini kolaylaştırır hem de okuyucunun problemi daha iyi kavramasına yardım eder.
- Böylece genel bütünlük içinde o problemin konumu, okuyucu tarafından daha kolay kavranmış olur.

- Araştırma problemleri **üç aşamalı** bir yaklaşımla tanımlanabilirler:

Bütünleştirme: Problem alanının açıklanması,

Sınırlandırma: Problemin sınırlandırılması,

Tanımlama: Sınırlandırılmış problemin tanımlanması,

- Örnek Problem:

- Türkiye'deki okullaşma oranının bugünkü düzeyi nedir?

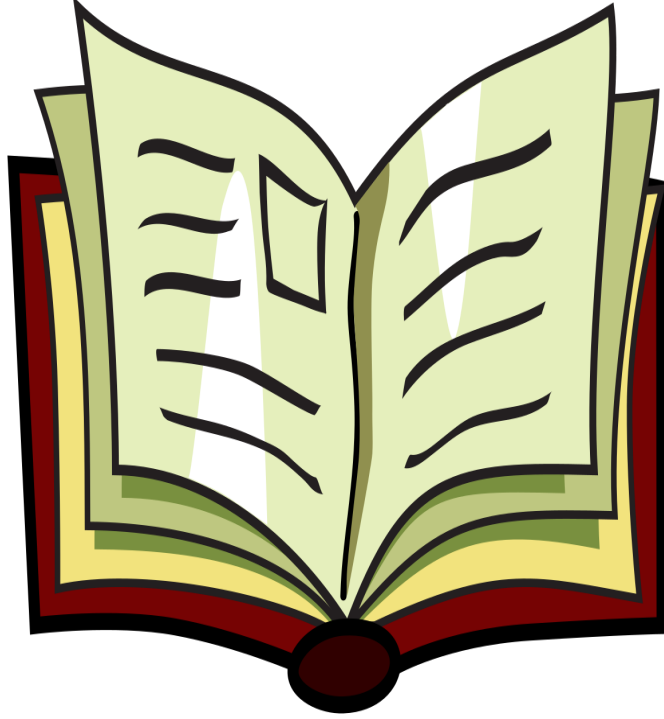
- Alt problemler:

- Okullaşma oranının cinsiyete göre dağılımı nedir?
- Okullaşma oranının yerleşim merkezlerine göre dağılımı nedir?
- Okullaşma oranının bölgelere göre dağılımı nedir?
- Yaşa göre dağılımı nedir?

- Problem tespitinde öncelikle ilgili kaynakların (literatürün) taranması gerekir.

- ***Taranabilecek başlıca kaynaklar;***

- Kitaplar, tezler, raporlar, resmi yayınlar, bibliyografyalar
- Bültenler, makaleler, ayrı basımlar, bildiriler
- Süreli yayınlar (Periyodikler), ansiklopediler, sözlükler, atlaslar
- İnternet Kaynakları
- Bu amaçla:
 - Araştırılan konunu o ana kadar hangi yönleriyle nasıl incelendiği,
 - Hangi gelişmişlik düzeyinde bulunduğu,
 - Problemin çözümü için hangi yönlerde ve ne tür araştırmalara gerek duyulduğu belirlenir.
- Kaynak olarak verilen çalışmalardan her biri:
 - Konuya yakınlık ve önem derecesine göre özetlenir.
 - Çok önemli ve doğrudan ilişkili çalışmalar ayrı paragraflarda ayrıntılı verilir.

- Problemin çözümünde bir takım kavramlar kullanılarak çözüm yolları aranır.
- Bunlar; kuram, hipotez, varsayım, aksiyom, model gibi kavramlardır.
- **Kuram (Teori):**
 - Bir olayın açıklanmasında kullanılan kapsamlı bir izah çalışmasıdır.
 - Bu izah bilinenlerden hareketle bilinmeyenlerin açıklanmasını ifade eder.
 - Mantıki bakımdan birbiriyle ilgili, birbiriyle çelişmeyen (tutarlı) ve kendisinden sınanabilecek – denenebilecek hipotezler oluşturan fikirler sistemidir.
 - Kuram; sürekli doğrulanmış gözlem ve deneyler temel alınarak bir olgunun açıklanmasıdır.
 - Toplanan bilgilerin rastgele değil sistematik olduğu ve birbirleri bakımından anlamlılık taşıyan bilgiler olduğu gerçeğini ortaya koyar.
 - Toplumsal kuram, toplumsal dünya hakkındaki bilgileri özetleyen ve düzenleyen birbiriyle ilişkili fikirler sistemidir.

- **Hipotez** (varsayım):

- Araştırma boyunca doğruluğu ya da yanlışlığı test edilen yargı bildiren ifadedir.
- Hipotez, problemin çözümü konusunda denenerek doğrulanacağı düşünülen önermelerdir (ön yargı).
- Sayıltılardan (varsayım) farklıdır.
- Kesinliği kanıtlanmamış verilerden hareketle oluşturulan geçici yargılardır.
- Ancak hipotezler daha çok gerçekleşmesini beklenen yönde kurulur.
 - Örneğin: "Eğitim düzeyi yükseldikçe evlenme yaşı da yükselir" yargısı gibi...
- Bu hipotez, yakın bir zamanda gerçekleşen evliliklerde eğitim düzeyinin yüksek olduğu örneklerde evlenme yaşının da yüksek olacağı öngörüsü üzerine kuruludur.
- Hipotezler iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkilerin durumunu ortaya koyarlar.
 - Örneğin, **öğretim üyesinden memnuniyet** arttıkça **öğrenci başarısı** da artar.
- Hipotezler formüle edilirken **hüküm cümlesi** şeklinde yazılırlar.

- Hipotez bir problemin çözümünde olası ihtimallerden en güçlüsü olan ön tahmindir.
- Aynı hipotez defalarca doğrulanınca kuram haline dönüşür. Kuram yalnızca üzerinde çalışılan deneyi açıklamakla kalmaz gelecekte de nasıl olacağını açıklar, tahmin eder, genellemeye gider (tümel önerme).

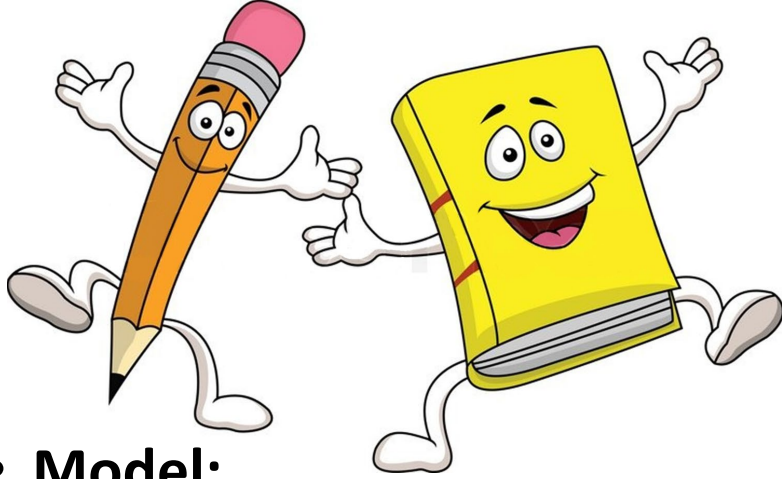
- Bir araştırmanın hareket noktasını oluşturan hipotezler bir kuramdan türetilir ve kuram çerçevesinde değerlendirilir.
- Öyleyse hipotezler öylesine rastgele değil bir kuramsal temel üzerinde geliştirilmelidir.
- Hipotez bir teoriye dayanmıyorsa bilime yapacağı katkı önemsizdir.
- Öyleyse bir hipotezin gerçek değerini belirleyen en önemli unsur onun bir kuramla ilişkili olup olmamasıdır.

- **Varsayım** (sayılı):
 - Kanıtlamaya çalışmadan araştırmada kabul edilen önermelerdir.
 - Varsayımlar "kuramsal sonuçlara gidilebilmesi için başlangıçta kabul edilen önermelerdir"
- Bilimsel araştırmalarda hipotez ve varsayım kavramları farklı anlamlar taşır.
- Denemek ve sınamak için geliştirilen bir yargı anlamına gelen hipotez ile varsayımı karıştırmamak gerekir.
 - **Hipotez bir iddiayı kapsar** ve araştırma bulgularıyla sınıanır.
 - Oysa varsayımlar sınanmak için oluşturulmaz, elde edilen sonuçlar o varsayıma göre doğru kabul edilir.
- Varsayım denen bu yargılar, düşünce ve davranışların temelinde yer alan gerekçeleridir.
- Sabah otobüse binerken, tanımadığınız bir şoföre “günaydın” demeniz dahi bir varsayıma dayanır. “şoförün, Türkçe bildiği varsayımı” ...

- **Aksiyom:**

- Doğruluğu önceden kabul edilen, kanıtlanmaya ihtiyaç duyulmayan önermelerdir.

- Bir diğer ifadeyle akla ve mantığa uygun olan, aklın sorgusuz kabulleneceği önermelerdir.
- Örnek:
 - Bir doğal sayının ardışığı da doğal sayıdır.
 - İki farklı noktadan yalnız bir doğru geçer.
 - Aynı düzlemde kesişmeyen doğrular paraleldir.

- **Model:**

- Gerçek hayattaki bir olayın veya sistemin soyutlanması, basitleştirilmesi ve kavramlaştırılmasıdır.
- Model oluşturmaın temel amacı karmaşık bir olayın algılanabilir boyutlara indirgenmesi, örnek türetmeye yardımcı olmasıdır.
 - Bir mimarın yapmayı düşündüğü bina için maket yapması gibi...

- **Değişken:**

- Farklı değerler alan herhangi bir niteliğe değişken adı verilir.
- Bir araştırmanın olgularından oluşan, birden fazla değer alabilen ve değişebilen her şeydir.
- Gözlemden gözleme değişik değerler alabilen objeler, özellikler, durumlara "değişken" denir.

- **Değişkenler Arası İlişkiler**

- Değişkenler arası ilişkiler "**olumlu**" yahut "**olumsuz**" olabilir.
- Ele alınan iki değişkenden birinin değeri yükselirken, diğerinin değeri de yükseliyorsa bu tür değişkenler arası ilişkiye **olumlu ilişki** denir.
 - Örneğin, ders çalışma süresi artarsa dersten alınacak puan artar.
- Eğer bunun tersi oluyor, yani değişkenlerden birinin değeri azalıyor, diğerinin değeri ise buna bağımlı olarak azalıyorsa bu tür ilişkiye **olumsuz ilişki** denir.

7.3. Araştırmanın Önemi

- Araştırmanın amaçlarında belirlenip toplanan verilerin hangi kuramsal ya da pratik sorunun çözümünde ve nasıl kullanılabileceğinin açıklanması araştırmanın öneminin ifadesidir.
 - Araştırmanın önemi, seçilen **konunun** (problem) **seçilme nedenlerinin** gerekçelendirilerek açıklanması demektir.
 - Bir anlamda araştırmacının araştırmayı yapmadaki kendi amacını ortaya koymasısıdır.
 - Bu bölümde, araştırmaya ilişkin toplanacak verilerin nasıl kullanılabileceği ve **ne tür yararlar sağlayabileceği** kısaca açıklanır.
 - Bu anlamda araştırmanın okuyucuya nasıl bir fikir vereceği, mevcut durumu anlamaya hangi açılardan yardım edeceği, farklı bakış açıları oluşturmada ne gibi yararları olacağı açık ve anlaşılır ifadelerle belirtilmelidir.

[Geri Dön](#)

- Ayrıca çalışmanın kuramsal açıdan veya uygulamaya dönük olarak **ne gibi yararlarının umulduğu** ifade edilmelidir.

- Bu kısımda araştırmanın konusu ve amacı ile doğrudan ilgili önemli çalışmalara kısaca değinilerek, bunların, problem olarak seçilen konuyu hangi yönlerden ve ne kapsamda ele aldığı belirtilir.
 - Ancak bunun “**İlgili Araştırmalar**” başlığı altında bir tür literatür özeti şeklinde verilmesi daha uygun olur.
 - Böyle bir başlık altında araştırma problemiyle ilgili başkaları tarafından daha önceden yapılmış çalışmalar incelenir.
 - Doğrudan veya dolaylı olarak alakalı lisansüstü düzeydeki çalışmalar esas alınarak, temeli oluşturan kavramlar hakkında bilgi verilir.
 - Bu çalışmalar **kronolojik sıra** içerisinde **özetlenerek** ve **kaynak gösterilerek** verilir.
- Önem problem durumuyla iç içedir, genelde ayrı bir başlık olarak yer alır.

7.4. Araştırmanın Amacı

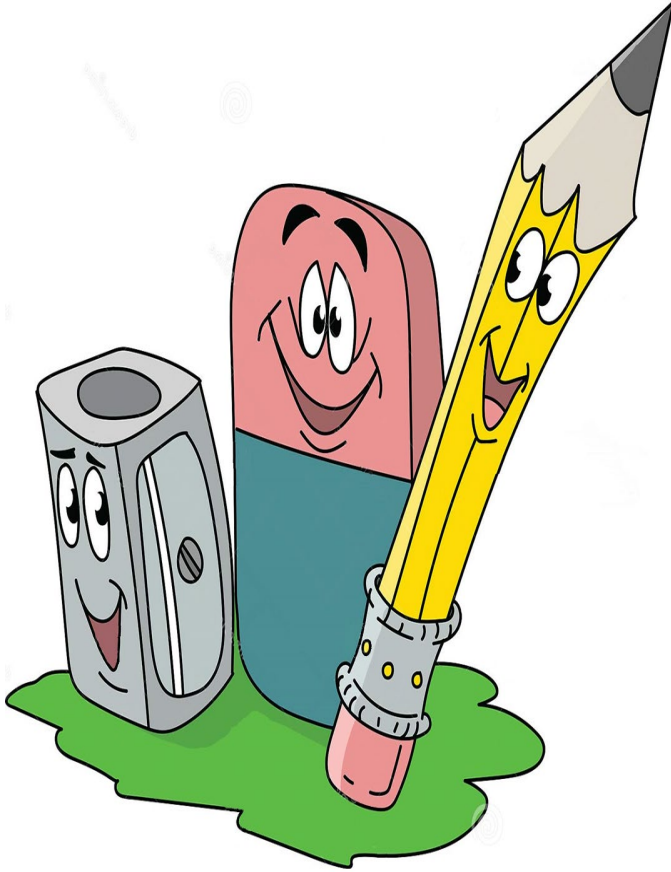
- Araştırmanın amacı, problemin açıklanması sürecinde kendini belli etse de bunun **ayrı bir başlık altında** ifade edilmesi gerekir.
- Amaç konunun “**niçin**” araştırıldığını açıklar. Bir başka ifadeyle araştırma sonunda elde edilecek sonuçlarla “**hangi hedef veya hedeflere ulaşılabileceği**” belirtilir.
- Bu başlık altında “*ne yapılacağı*” değil “**niçin yapılacağı**” ortaya konulmalıdır.
- Amaçlar, araştırılacak konuya bağlı olarak ya “**amaç**” veya “**hipotez**” şeklinde ifade edilir.
- Araştırmada elde edilmesi umulan sonuçlara ilişkin öngörülere **hipotez** denilir.
- “Amaç” olarak ifade edilmesi durumunda **düz cümle** veya **soru cümlesi** şeklinde belirlenir.

- Ana amaç bir takım alt amaçlara ayrılarak araştırmanın amaçları daha ayrıntılı olarak da ifade edilebilir.
- Ancak araştırmanın sonucunda (bulgular ve sonuç) amaçlar ve alt amaçlara uygun cevaplara yer verilmesine dikkat edilmelidir.
- Hipotezler, araştırma amaçlarının bir tür yazım şekli olup daha çok **nicel araştırmalarda** kullanılır.

- **Hipotez**, araştırılan problemin çözümünde ulaşılabacak sonuçların önceden tahmin edilmesidir.
- Bir anlamda, araştırma probleminin çözümünde **araştırmacının beklentilerini** ifade eder.
- Araştırmanın sonuçları konusunda doğru olduğuna inanılan bir kanaat veya beklenti geliştirilmişse bu durumda amaçlar hipotez şeklinde ifade edilebilir.
- Hipotezler bir bakıma araştırmaların yönünü gösteren pusula gibidir.
- Araştırma sonucunda ulaşılabacak cevaplar için **veri toplamada** araştırmacıya **kılavuzluk** ederler.
- O nedenle araştırmada hipotez kullanılacaksa, veri toplamaya başlamadan önce bu hipotezler belirlenmelidir.
 - Örneğin; “cezaya başvurmak eğitimde verimi düşürür” ifadesi bir hipotezdir.
 - Bunun doğru olup olmadığı yapılacak araştırmalarla belirlenir.

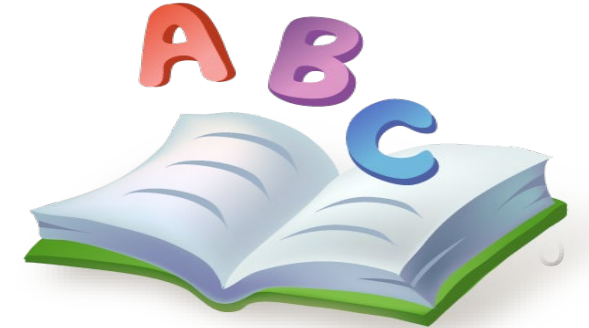

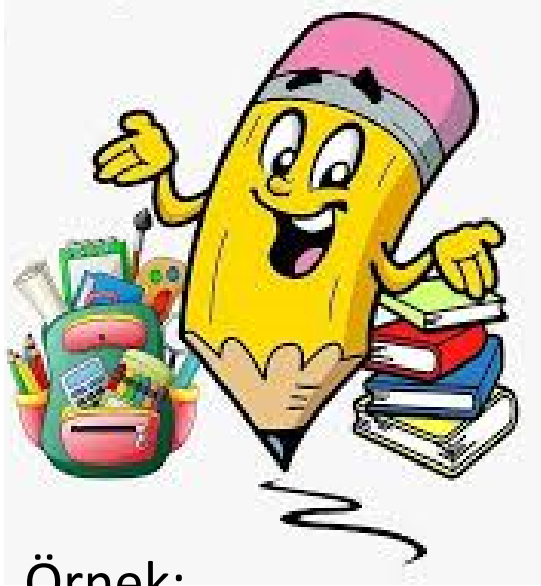
- Araştırmalar sonucunda bu hipotez doğrulanır veya yanlış olduğu ortaya çıkar.
- Araştırma sonuçları hipotezi destekliyorsa bu hipotezin doğru kurulduğu anlamına gelir.
- Ancak yapılan araştırmanın sonuçları, hipotezin tersini gösteriyorsa, elde edilen sonuçlar doğrultusunda hipotez değiştirilip düzeltilir.
- Zira her halükarda **hipotez ile sonuçların örtüşmesi gerekir.**
- Hipotezin yanlış çıkması da aslında bir bulgudur.
- Netice itibariyle, ilgili problemin çözümünde işe yaramayacak öngörülerden birisi belirlenmiş olur.

7.5. Varsayımlar (sayıltılar)

- **Varsayım**; doğru olduğu düşünülen veya geçici olarak doğru sayılan düşüncelerdir.
- Varsayımlar doğruluğu tartışmalı olmakla birlikte, **araştırmacının doğru olarak kabul ettiği** ilke, kuram ve uygulamalardır. Bu kavram; hipotezle sıklıkla **karıştırılır**.
- Varsayıma örnek; pi sayısı verilebilir. Bu sayının 3. 1415926535... şeklinde sonu olmadığı bilinmektedir. Genellikle 3.14 kabul edilir.
- Ortaöğretimde öğretmenler genellikle Pi sayısı ile alakalı problem sorduklarında “pi sayısını 3 olarak kabul ediniz” diyerek bu varsayıma göre sonuçları beklerler.
- Dolayısıyla **varsayım, o konudaki kabulün sonuçlarda meydana getireceği farklılığı okuyucuya önceden haber vermektir.**
- Bu bakımdan varsayımlarda doğruluk araştırılmaz, sonuçlar bu varsayımlar ışığında geçerli kabul edilir.
- Bir araştırmada kullanılan varsayımların geçerliliği araştırmanın geçerliliğini de aynı oranda etkiler.
- Rastgele seçilmiş, araştırmanın ruhuna zarar verecek düzeyde dayanaktan yoksun varsayımlar üzerine bina edilmiş bir çalışmada sağlıklı sonuçlar elde edilemez.

7.6. Sınırlılıklar

- Derinlemesine bir araştırma yapılabilmesi için **konunun** sınırlarının veya **çerçevesinin** iyi belirlenmesi gerekmektedir.
 - Araştırmacının ideal gördüğü ve olarak yapmak isteyip de çeşitli nedenlerle vazgeçmek zorunda kaldığı durumlar araştırmanın sınırlılıklarıdır.
 - Araştırmanın bulguları verilen sınırlılıklar içinde geçerlidir. Sınırlılıklar yönetime, zamana, örnekleme, sürece ilişkin olabilir.
- Örnek:
 - Eğitimde başarısızlık nedenleri üzerine yapılacak bir çalışmada, sistemdeki tüm okullar yerine yalnız liselerdeki başarısızlık nedenlerinin ele alınması bir sınırlılıktır.
 - Aynı konuyla ilgili olarak tüm liseler yerine, “Ankara ili örneği” şeklinde de konuyu daha daraltıcı sınırlar çizilebilir.
 - Belli bir konuyu tarih boyutuyla ele alırken, belirli dönemleri tercih etmek veya belirli bir süreç içinde oluşan belgeleri incelemeyi hedeflemek zaman ve kaynak yönünden bir sınırlılıktır.

[Geri Dön](#)

Konuyu sınırlandırmak için zaman, mekân (coğrafya), olay, olgu gibi çeşitli sınırlandırma yolları kullanılabilir;

1-Zaman; Belli bir tarihi, tarih aralığını, dönemi veya devri ifade eder.

- **Örnek:** Kanuni Sultan Süleyman Devri (1520-1566) Osmanlı Eğitim Sistemi

2-Mekân (Coğrafya); Belli bir yeri veya bölgeyi ifade eder.

- **Örnek:** Doğu Anadolu Bölgesi'nde Kırsal Kesimin Sosyo-Ekonomik Şartlarının Kız Çocuklarının Öğrenimine Etkileri

3-Olay: Gözlenmiş veya gözlenebilen etkin bir olayı ifade eder.

- **Örnek:** Türkiye'de iç göçler ve sonuçları

4-Olgı; Gerçekle ilgili somut durum, betim, anlatım, inanç, tutum ve kuramı ifade eder.

- **Örnek:** Aktif öğrenmeyi Temel Alan Yapılandırmacı Yaklaşımın Türkçe Öğrenimine Yansımaları

7.7. Tanımlar

- Araştırmaların da seçilen **probleme göre özel kavramları** olabilir.
- Araştırmacı kullandığı kavramlardan yanlış anlamalara ve değişik yorumlara sebep olabilecek olanları tanımlamalıdır.

- Burada tanımlar kavramsal değil işlevsel olmalıdır.
- Yani tanımın kavram olarak tanımlanması yerine, söz konusu araştırmada kullanıldığı anlamı tanımlanmalıdır.
- Bunun dışında araştırmada geçen her kavramın tanımlanmasına gerek yoktur.
- Herkesin bildiği veya kelimelerin sözlüklerde belirtilen anlamlarını tanım olarak nakletmenin gereği yoktur.

7.8. İlgili Araştırmalar

- Bu kısımda, daha önce araştırma konusuyla ilgili, doğrudan ve dolaylı olarak yapılmış yerli ve yabancı çalışmalar esas alınarak, temeli oluşturan kavramlar hakkında bilgi verilir.
- Yine araştırma konusu ile ilgili yapılmış çalışmalar (Tercihen Yüksek Lisans ve Doktora çalışmaları) kronolojik bir sıra içerisinde özetlenerek verilir.

- İncelenen bu araştırmaların içeriği hakkında kısa bilgi verilirken, aynı zamanda araştırma konusuyla olan ilişkisine de işaret edilir.
- Konuyla ilişkili çok sayıda araştırma bulunabileceğinden güncel araştırmalara öncelik verilmelidir.
- İlgili araştırmaların incelenmesi **iki amaçla** yapılır. İlki, yapılacak **araştırmanın konu alanı içindeki yerini** ve önemini göstermektir.
- İkincisi ise yapılan araştırmanın sonuçlarını, alanda yapılan **benzer araştırmaların sonuçlarıyla kıyaslamaktır**.
- Bu bakımdan “ilgili araştırmalar” kısmında incelenen araştırmaların sonuçlarıyla, yapılan araştırmanın sonuçları arasında kıyaslama ve değerlendirme yapmak gerekir.

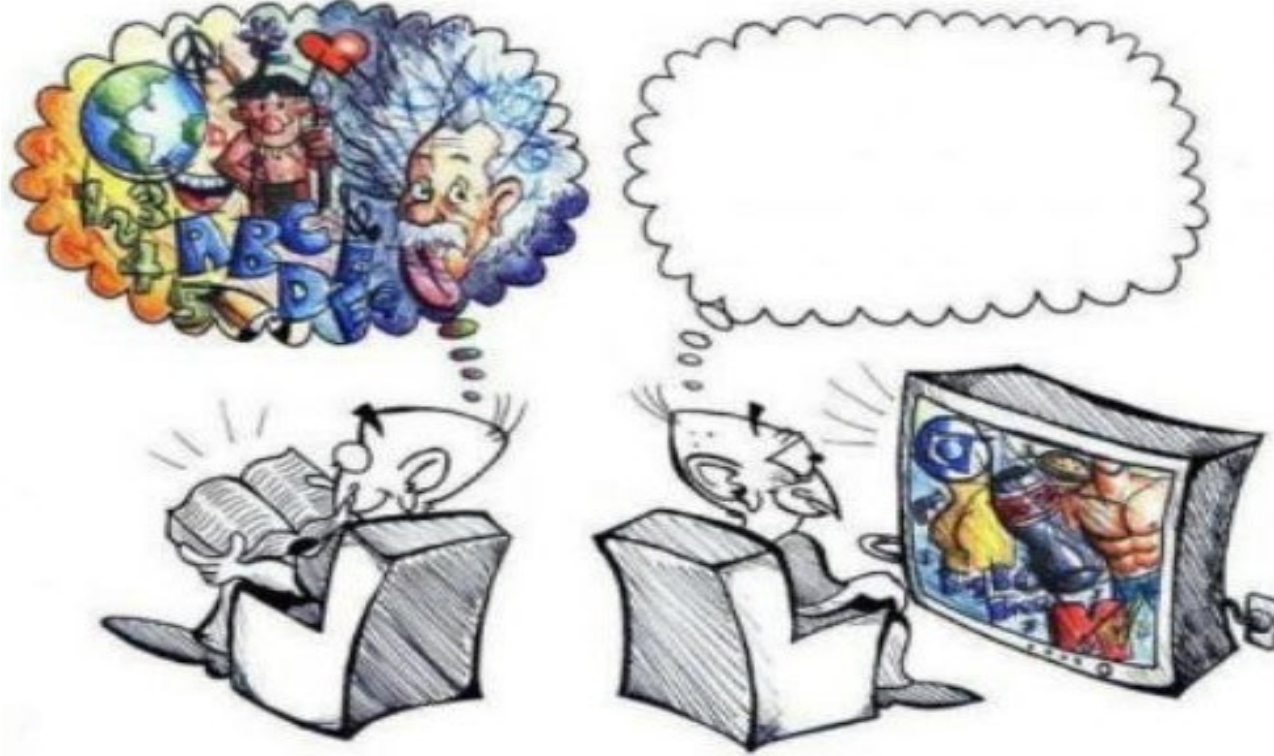
7.9. Kuramsal/Kavramsal Analiz

- Bu kısımda araştırmamanın problemi ile ilgili kuramsal temel belirlenmeli ve bu temele dayalı olarak konunun hangi çerçevede ele alınacağı tartışılmalıdır.
 - Bu amaçla öncelikli olarak araştırmada kullanılan temel “kavram ve terimler” hakkında bilgiler verilmelidir.
 - Bunların araştırmadaki yeri kuramsal boyutuyla açıklanmalı, tartışmalı analizleri yapılmalıdır.
 - Böylece araştırmada benimsenen bilimsel yaklaşım kuramsal açıdan gerekçelendirilmelidir.
 - Bilim dalları geliştikçe, kendine özgü terminolojileri, soyut kavramları da çoğalır.
 - Her bilim dalı, kendine özgü kavramlar ile anlatılır.

İlim harcandıkça artar, mal harcandıkça azalır.

Hz. Ali

Her başarılı insanın bir planı, her başarısız insanın bir mazereti vardır...!

Henry Clausen